

Podporujem schválenie novely zákona o rozsahu a podmienkach úhrady liekov. Novela zohľadňuje mnou napadnuté výhrady na Ústavnom súde a predstavuje vyvážený text v prospech pacienta

16.9.2026 - | Verejný ochranca práv

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 363/2011 Z. z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (parlamentná tlač 1335) bol Národnej rade Slovenskej republiky doručený dňa 7. mája 2026 a následne prerokovaný v prvom čítaní na 52. schôdzi národnej rady.

Spolu s mojim tímom sme boli prizvaní ku konzultácii návrhu zmien, ktoré boli po ich prerokovaní na celosektorovom stretnutí dňa 2. septembra 2026 predložené na rokovanie výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre zdravotníctvo dňa 7. septembra 2026.

Rovnako som dňa 14. septembra 2026 doručil poslancom a poslankyniam Národnej rady Slovenskej republiky stanovisko.

Oceňujem zásadné zmeny, ktoré vládny návrh zákona prináša. Tieto reagujú na výhrady, ktoré som vyslovil vo svojom návrhu Ústavnému súdu Slovenskej republiky na začatie konania o súlade právnych predpisov zo dňa 14. mája 2025. Mimoriadne pozitívne hodnotím rýchlu reakciu národnej rady a vlády Slovenskej republiky na moje podanie na ústavný súd.

Vnímam rozsah pozitívnych zmien vo vzťahu k úhrade liekov na výnimku, najmä pokiaľ ide o posilnenie právnych záruk a zlepšenie prístupu k základnému právu na bezplatnú zdravotnú starostlivosť na základe zdravotného poistenia.

Za kľúčový moment v kontexte zvýšenia miery právnych záruk vo vzťahu k napĺňaniu základného práva na zdravotnú starostlivosť na základe zdravotného poistenia za podmienok, ktoré ustanoví zákon, považujem fakt, že vládny návrh zákona konštruje úhradu lieku na výnimku ako zákonný nárok, ktorý viaže na splnenie jasne zákonom definovaných kritérií.

Kým doposiaľ je rozhodovanie o poskytnutí úhrady lieku na výnimku závislé od internej metodiky jednotlivých zdravotných poisťovní, navrhovaná právna úprava vytvára jednotný zákonný rámec, ktorý má platiť rovnako pre všetkých poistencov bez ohľadu na to, v ktorej zdravotnej poisťovni sú poistení.

Pri plnom rešpekte k nezávislému postaveniu parlamentného zboru apelujem na Národnú radu Slovenskej republiky, aby návrh zmien prerokovala už v úvode prebiehajúcej schôdze tak, aby umožnila zachovaním navrhovanej lehoty pre nadobudnutie účinnosti vybraných častí návrhu zákona už k 1. novembru 2026.

□Niektoré z pozitívnych zmien vládneho návrhu zákona□

Zmeny týkajúce sa procesnej stránky rozhodovania o úhrade lieku na výnimku:

☐Návrh zákona konštruuje úhradu lieku na výnimku ako zákonný nárok, ktorý viaže na splnenie jasne zákonom definovaných kritérií.

☐Kým doposiaľ je rozhodovanie o poskytnutí úhrady lieku na výnimku závislé od internej metodiky jednotlivých zdravotných poisťovní, navrhovaná právna úprava vytvára jednotný zákonný rámec, ktorý má platiť rovnako pre všetkých poistencov bez ohľadu na to, v ktorej zdravotnej poisťovni sú poistení. Osobitne zohľadňuje potreby pediatrických pacientov.

☐Vládny návrh zákona ruší výdavkový strop v podobe čisto byrokratického filtra, zavádza zároveň nové nástroje sledovania čerpania prostriedkov verejného zdravotného poistenia, s ktorými spája posilnenie právomocí Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

☐Predkladateľ zaujíma jednoznačné stanovisko k povahe rozhodovania zdravotných poisťovní ako vrchnostenského, v ktorom je výsledok rozhodovania zdravotnej poisťovne individuálnym správnym aktom podliehajúcim súdnemu prieskumu v sústave správneho súdnictva.

☐Vládny návrh zákona odstraňuje aj ďalšie z mnou vytýkaných častí platnej právnej úpravy tým, že presne určuje náležitosti žiadosti o úhradu lieku na výnimku a výslovne zakazuje zdravotným poisťovniam požadovať od pacientov údaje nad rámec zákona.

☐Návrh zároveň jasne odčleňuje mechanizmus úhrady liekov na výnimku od prípadov, v ktorých zdravotné poisťovne rozhodujú o benefitoch pre svojich poistencov.

☐Vládny návrh zákona zavádza nové lehoty do kategorizačného konania s cieľom jeho urýchlenia.

☐Za významný krok smerom k transparentnejšej a dátovo orientovanej liekovej politike považujem zavedenie povinnosti zdravotných poisťovní sprístupňovať ministerstvu údaje o súhlasných a nesúhlasných rozhodnutiach o úhrade liekov na výnimku.

☐Iné pozitívne zmeny☐

☐Vládny návrh zákona pristupuje k zmenám v mechanizme úhrady liekov na výnimku v synergii s úpravou podmienok úhrady kategorizovaných liekov. Potvrdzuje tým, že oba úhradové mechanizmy predstavujú vzájomne prepojené nástroje prerozdelenia verejných zdrojov v zdravotníctve, ktoré musia fungovať v rovnováhe s cieľom zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti, pri súčasnom zachovaní finančnej stability systému verejného zdravotného poistenia

☐Návrh zákona obsahuje opatrenia adresované držiteľom registrácií liekov tak, aby výnimkový režim nepredstavoval dlhodobú náhradu za riadny vstup liekov do systému kategorizácie. Vládny návrh zákona vychádza z predpokladu, že zabezpečenie dostupnosti inovatívnej liečby musí byť spojené s primeranou mierou spoločenskej zodpovednosti farmaceutických spoločností za zaradenie liekov do systému štandardnej úhrady s cieľom zabezpečiť rovný prístup pacientov k zdravotnej starostlivosti.

<https://vop.gov.sk/podporujem-schvalenie-novely-zakona-o-rozsahu-a-podmienkach-uh rady-liekov-nov-ela-zohladnuje-mnou-napadnute-vyhrady-na-ustavnom-sude-a-predstavuje-vyvazeny-text-v-prospech-pacienta>